

Rytterskolen – hvad skal bygningerne bruges til?

Københavns Kommune er ved at bygge en ny biblioteksbygning på Toftegårds Plads. Det betyder, at biblioteksfunktionen flytter ud. Derfor skal der tages stilling til, hvad de forladte bygninger skal bruges til. I Valby er der sat et arbejde i gang til belysning af, hvad der er brug for i bydelen, og hvad borgerne ønsker sig.

Valby Lokaludvalg, By og Land Valby og Valby Lokalhistoriske Selskab & Arkiv har gennem en "Idefestival" og borgermøder indsamlet forslag. Idefestivalen gav 22 forslag fra enkeltborgere og borgergrupper. Disse forslag er der arbejdet videre med i en arbejdsgruppe sammensat af nogle af forslagsstillerne og andre interesserede borgere og med en styregruppe med repræsentanter fra initiativtagerne.

De fleste af forslagene pegede kort sagt på, at Rytterskolen og resten af bygningskomplekset vil være meget velegnet til at blive **et bæredygtighedshus i Valby**. Det er dette, der beskrives her.

Rytterskolen er kernen i det kulturmiljø, som i Københavns Kommunes kommuneplan hedder "Valby Landsby".

Bygningerne, specielt Rytterskolen, men også den bygning, som i Valby kaldes Prinsessens Hus, har stor betydning for bydelen.

Rytterskolen, som er Valbys ældste bygning, er bygget i perioden 1721-24, da der i samfundet opstod ønske om uddannelse af befolkningen, og den har indtil 1904 fungeret som skole for både drenge og piger. Efterfølgende har bygningen bl.a. rummet en teknisk skole og et lille bibliotek, som fra 1988 efter en udbygning kom til at fylde hele bygningskomplekset som kommunebibliotek – det bibliotek, som nu skal have nye rammer for at kunne opfylde nutidens krav.

Prinsessens Hus er det sidste hus, som i nogenlunde uændret form viser, hvordan husene i det gamle Valby (fra omkring 1900) har set ud. Der er også en sjov historie om den sidste beboer, som har givet anledning til det navn, som nu hænger ved.

På nuværende tidspunkt har biblioteket stor betydning for "Det gamle Valby" ved at sikre et højt aktivitetsniveau i området. Der kommer mange biblioteksbrugere, som så fortsætter med at købe ind, gå på cafe el.lign. i nærområdet. Det er vigtigt, når det skal besluttes, hvilken anvendelse bygningerne skal have at fastholde, at der fortsat skal være mange aktiviteter, som bringer "kunder" til området.

Rytterskolen har i hele sin levetid været en keredel i "folkeoplysningen" i Valby, og det vil give god mening at fortsætte denne funktion – men selvfølgelig på en nutidig form, som i høj grad bygger på fællesskaber, er projektorienteret og med maksimal borgerinddragelse. "Oplysningen" kan rette sig mod nogle af de væsentlige problemstillinger, som er aktuelle i samfundet, og kan ske gennem anvendelse af en vifte af forskellige læringsformer, såsom kurser, projektarbejde, events, udstillinger, workshops, praktisk medvirken og andet oplysningsarbejde og gennem fællesskabende aktiviteter.

Fremtidig anvendelse

Det er et stort ønske, at en del af den nye anvendelse af Rytterskolen tager afsæt i betragtninger om miljømæssig bæredygtighed, i klimaproblematikken og i spørgsmål om biodiversitet mm.

Der er derfor vigtigt, at nogle af aktiviteterne kommer til at tage udgangspunkt i disse problematikker. Vi har med stor interesse læst Københavns Kommunes Klimaborger-tings rapportering af 2. session, hvor man foreslår, at der dannes "grønne fyrtårne" i bydelene. Vi mener, at der netop vil være plads til denne funktion i Rytterskolen, og at vi der vil kunne være med til at afprøve og udvikle ideerne fra klimaborger-tinget.

Men det er ikke det hele. Vi ønsker, at bygningerne får fokus på den sociale bæredygtighed. Et mødested, der kan fungere som ramme for aktive lokale fællesskaber, hvor ansvar for hinanden vægtes højt. Et hus hvor der kan arbejdes med tidens store sociale udfordringer: mistrivsel, social isolation, etnisk isolation, aldersisolation.

Vi ser en vigtig sammenhæng mellem de mange forskelligartede aktiviteter og "det grønne fyrtårn". Mange af de aktiviteter, som vil være i bygningerne, vil være i fællesskaber, som ved siden af de emner, der er kernen i aktiviteterne, kan inddrage klimaproblematikker med støtte fra "det grønne fyrtårn" og bringe de løsninger, man kommer til at kende, videre ud i dagligdagen. Desuden kan de borgere, der kommer forbi til kunstudstillinger mm. få inspiration til klimahandlinger.

Det er jo også med den baggrund helt åbenlyst rigtigt og vigtigt, at disse klima- og miljøproblematikker bliver gennemgående for driften af bygningen og for den renovering, som er helt nødvendig for den fortsatte anvendelse af bygningerne.

Mission

Rytterskolen skal være ramme for aktiviteter. Som fremmer den bæredygtige udvikling – både miljømæssig og social bæredygtighed.

Rytterskolen skal være ramme for aktiviteter, der bruges af mange, således at vi kan fastholde et højt aktivitetsniveau i bygningen, så den kan fortsætte med at være en "dynamo" for området - Det indre Valby.

Rytterskolen og Prinsessens Hus skal bevares for at sikre en vigtig del af Valbys synlige "hukommelse".

Rytterskolen skal være et aktivt mødested med maksimalt folkelig inddragelse - et sted hvor mange kan mødes på kryds og tværs.

Vision

Det er visionen, at bygningskomplekset kommer til at myldre af liv. At der i bygningen bliver et centralt mødested – et brugssted for borgere, foreninger, virksomheder og kommunen.

Det er visionen, at de aktiviteter, der har miljø og klima som kerne, kan hjælpe borgere og virksomheder med at finde nye måder at forbruge, spise og transportere sig, nye løsninger, der ikke opleves som afsavn. Der kan komme fokus på, hvordan vi hver for sig og i fællesskab kan gennemføre den helt nødvendige omstilling. Hvis Rytterskolen bliver et center for grøn omstilling, vil det blive meget lettere for borgerne tæt på at få den viden og motivation, som er helt nødvendig.

Det er visionen, at Rytterskolen bliver et aktivt mødested med maksimal folkelig inddragelse, fællesskaber, læring og ansvar. Et mødested til sociale og kulturelle aktiviteter, der inddrager alle interessenter i Valby og dermed blive en god platform til at møde folk - et mødested, der vægter fællesskaber mellem Valbys borgere højt. Der vil fx kunne arrangeres fællesspisninger. Måltidet vil være samlende for deltagerne og kan samtidig være en vej ind i skolens øvrige aktiviteter. Brugermangfoldigheden bliver stor både socialt, aldersmæssigt og etnisk.

Det er visionen at huset vil blive anvendt morgen middag og aften.

I formiddagstimerne kan der fx være børne-/skoleaktiviteter.

Hele dagen vil fællesskaber og foreninger samles. Borgerne vil desuden komme forbi for at se eventuelle udstillinger og deltage i aktiviteter.

Om eftermiddag/aftenen vil der være aktiviteter, der retter sig mod borgere, som kun kan deltage i aftentimer fx børnefamilier – måske med børnepasning.

På alle tider vil der være udstillinger eller lignende, som man kan komme forbi.

Der kan skrives lange lister over hvilke aktiviteter, der kan være i bygningerne, og ligegyldigt, hvor meget fantasi vi bruger, vil listen ikke kunne blive dækkende. Her er et udpluk:

- Mødregupper, forældregrupper- og seniorgrupper
- Ungegrupper og studiegrupper
- Bevægelsesaktiviteter der kan udfoldes indendørs, fx er yoga, pilates, og gå- og siddegymnastik
- Der kan udøves kreative aktiviteter i sygrupper og etableres sykurser, strikkeklubber
- Spil og leg fx brætspil, quizaftener og rollespil.
- Læseklubber og foredrag
- Male- og tegneværksteder og atelier
- Inddrage børn i male/tegneværksteder og afholde kurser for børn og voksne.
- Muligheder for moderne og traditionel dans, fællesdans, danseundervisning og danseoptræden.
- Sang, musik og teater
- Fællesskaber om mad, drikke, vin og rejser
- Miljøorganisationer og -fællesskaber
- Plantebytte og havedrift
- Miljøcenters aktiviteter er mangeartede. Fx:
 - Oplysning om "nye" løsninger og vaner
 - Udlån af energimåleinstrumenter
 - Genbrugskampagner
 - Byttecentral
 - Repair Café
- Fællesspisning
- Kunstudstillinger
- Kulturelle aktiviteter på grønne udearealer

Et nyt emne, som kan blive centralt, er fællesskaber om beredskab. Der er ingen tvivl om, at beredskab i mange forhold kan og bør organiseres i fællesskaber.